BEGROTING 2027-2030

GEMEENTE VIJFHEERENLANDEN

12 oktober 2026

Agenda

- Uitkomsten begroting 2027-2030
- Collegeprogramma
- Financiële positie
- Korte vooruitblik septembercirculaire 2026
- Vormgeving programma’s en paragrafen
- Afsluiting / vragen

Financieel beeld begroting 2027-2030

Begrotingssaldo	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**
Lasten exclusief mutaties reserves	215.545	215.455	214.393	214.365
Baten exclusief mutaties reserves	214.914	211.454	208.839	210.728
Geraamd saldo van baten en lasten	**-632**	**-4.001**	**-5.555**	**-3.637**
Toevoegingen aan reserves	0	1.150	0	0
Onttrekkingen aan reserves	2.908	2.402	1.652	833
Geraamd resultaat	**2.277**	**-2.748**	**-3.902**	**-2.804**

Financieel beeld begroting, ontwikkelingen na de kadernota

(x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Saldo meerjarenbegroting 2026-2029	3.985	150	-/- 618	-/- 1.118
Structurele gevolgen 1e bestuursrapportage 2026	-/- 140	-/- 245	-/- 245	-/- 245
Effecten groei gemeente	-/- 828	-/- 1.032	-/- 1.043	-/- 1.043
Stelpost: de algemene uitkering groeit mee met de areaalontwikkeling	828	1.032	1.043	1.043
Stelpost: bijdrage tbv uitvoering CDOKE wordt structureel	800	800	800	800
Effecten raadsbesluiten na vaststelling begroting 2026	-/- 1.259	-/- 1.700	-/- 1.725	-/- 1.685
Stelpost: Investeringen in duurzaamheidsmaatregelen verdienen zich terug		256	256	256
Effecten overige ontwikkelingen	-/- 191	-/- 199	-/- 260	-/- 329
Stelpost: onderuitputting kapitaallasten door niet volledige uitvoering van de investeringsplanning	200	200	200	200
Saldo kadernota 2027	**3.395**	**-/- 738**	**-/- 1.592**	**-/- 2.121**

Financieel beeld begroting, ontwikkelingen na de kadernota

Sinds de vaststelling van de Kadernota is er sprake van nieuwe ontwikkelingen die zijn verwerkt in de cijfers. Dit betreft met name:

(x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
Netto budgettair effect van de meicirculaire	662	674	1.031	1.929
Structurele doorwerking van de 2e bestuursrapportage 2026	-1.264	-1.249	-1.249	-1.314
Verschuiving kapitaallasten investeringen	46	130	-409	-921
Financiële effecten van het collegeprogramma	-843	-717	-390	-340
Septembercirculaire	PM	PM	PM	PM

Toelichting onderwerpen uit collegeprogramma in begroting

Onderwerpen collegeprogramma (* € 1.000)	**2027**	**2028**	**2029**	**2030**	**I/S ***
Onderzoeken Communicatie en dienstverlening en Imago		7			I
Onderzoek regionale samenwerking		50			I
Veiligheid, extra boa-inzet		150	150	150	S
Herzien stedenbouwkundig kader	70				I
Aanpassen nota ruimtelijke kwaliteit		30			
Versterking strategisch vermogen mobiliteit	100	100	100	100	S
Energietransitie, warmteprogramma	100				I
Campagne sociale basis	100				I
Vaccinatiegraad	20	20	20	20	S
Heronderzoek Wmo	253				I
Landelijk gebied, erven vol kansen		20			I
Verkenning versterking economisch profiel		50			
Economie en ondernemers, Toekomst van Werk-congres		20	20	20	S
Opstellen lange termijn perspectief, Vijfheerenlanden 2060		80			I
Herijking omgevingsvisie		40			I
Versterking strategische rol grondposities	200	150	100	50	I
Totaal	**843**	**717**	**390**	**340**	

Vertaling naar structureel saldo

Programma	2025	2026	2027	2028	2029	2030
A Dienstverlening en bestuur	16.191	7.452	8.688	8.545	8.632	8.858
B Een veilige en mooie gemeente	31.419	40.930	42.459	43.768	44.222	44.502
C Maatschappelijke ontwikkeling	106.736	107.401	104.994	104.354	101.397	101.501
D Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	11.051	31.731	17.680	17.206	16.189	15.551
E Sport, cultuur en recreatie	13.181	13.091	14.522	14.869	15.888	16.082
F Financieel gezond	42.196	33.400	27.203	26.713	28.064	27.870
Overhead	*25.796*	*25.590*	*26.191*	*26.026*	*26.806*	*26.371*
Treasury	*4.593*	*4.753*	*2.079*	*2.127*	*2.127*	*2.146*
Heffingen	*999*	*1.097*	*680*	*680*	*680*	*680*
Algemene uitkering	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Economische zaken	*1.520*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Overige baten en lasten	*319*	*-688*	*-1.787*	*-2.160*	*-1.588*	*-1.366*
Vennootschapsbelasting	*706*	*40*	*40*	*40*	*40*	*40*
Rekening van baten en lasten	*8.263*	*2.607*	*0*	*0*	*0*	*0*
Subtotaal lasten	**220.774**	**234.004**	**215.545**	**215.455**	**214.393**	**214.365**
A Dienstverlening en bestuur	2.092	1.500	1.500	1.911	1.912	1.912
B Een veilige en mooie gemeente	21.310	21.370	22.463	22.963	22.963	22.898
C Maatschappelijke ontwikkeling	30.249	21.729	20.664	21.017	21.453	21.453
D Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	7.018	21.267	6.950	6.554	5.803	5.803
E Sport, cultuur en recreatie	3.791	2.848	3.280	4.457	3.311	3.311
F Financieel gezond	152.643	154.836	160.056	154.552	153.397	155.351
Overhead	*3.172*	*1.561*	*1.604*	*1.604*	*1.604*	*1.604*
Treasury	*3.310*	*4.041*	*3.953*	*4.087*	*4.262*	*4.282*
Heffingen	*16.093*	*16.973*	*17.957*	*17.957*	*17.957*	*17.957*
Algemene uitkering	*129.059*	*132.261*	*136.543*	*130.904*	*129.575*	*131.509*
Economische zaken	*984*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Overige baten en lasten	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Rekening van baten en lasten	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*	*0*
Subtotaal baten	**217.102**	**223.550**	**214.914**	**211.454**	**208.839**	**210.728**
Saldo van baten en lasten	**-3.672**	**-10.453**	**-632**	**-4.001**	**-5.555**	**-3.637**
Toevoeging aan reserves	13.756	0	0	1.150	0	0
Onttrekking aan reserves	17.760	10.453	2.908	2.402	1.652	833
Resultaat na bestemming	**332**	**0**	**2.277**	**-2.748**	**-3.902**	**-2.804**

Presentatie van het structureel begrotingssaldo	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Saldo van baten en lasten	-3.672	-10.453	-632	-4.001	-5.555	-3.637
Toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	4.005	10.453	2.908	1.252	1.652	833
Begrotingssaldo na bestemming	**332**	**0**	**2.277**	**-2.748**	**-3.902**	**-2.804**
Waarvan incidentele baten en lasten (saldo)	0	0	1.639	520	140	50
Structureel begrotingssaldo	332	0	3.916	-2.228	-3.762	-2.754

Details incidentele baten en lasten

Programma	2027	2028	2029	2030
A. Dienstverlening en bestuur				
L: onderzoek inwonerpanel, collegeprogramma		7		
L: regionale samenwerking, collegeprogramma		50		
B. Een veilige en mooie gemeente				
L: fietsbeleidsplan	30	15	15	
L: beleidsplan parkeren	165		25	
L: civiele kunstwerken	5			
L: inzet bijdrage regiodeal	65	65	65	
B: bijdrage regiodeal	-65	-65	-65	
C. Maatschappelijke ontwikkeling				
L: meicirculaire, wmo	623			
L: campagne sociale basis, collegeprogramma	100			
L: heronderzoek Wmo, collegeprogramma	253			
D. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen				
L: projectorganisatie Het goede leven	600	600	600	
B: inzet reserve realisatiestimulans voor projectorganisatie	-600	-600	-600	
L: stichting Duurzaam Vijfheerenlanden	78	78		
L: opstellen stedenbouwkundig kader, collegeprogramma	70			
L: energietransitie, warmteprogramma, collegeprogramma	100			
L: versterking strategische rol grondposities, collegeprogram	200	150	100	50
L: landelijk gebied, erven vol kansen, collegeprogramma		20		
L: versterking economisch profiel, collegeprogramma		50		
L: herijking omgevingsvisie, collegeprogramma		40		
L: aanpassen nota ruimtelijke kwaliteit, collegeprogramma		30		
E. Sport, cultuur en recreatie				
L: aanvullend onderhoud bibliotheek, 2e berap 2026	15			
B: Verkoop pand bibliotheek		-1.150		
L: Toevoeging opbrengst verkoop aan AR		1.150		
F Financieel gezond				
L: opstellen lange termijn perspectief Vijfheerenlanden 2060		80		
L: inhuur sociaal domein	621	473	219	
B: dekking ten laste van reserve sociaal domein	-621	-473	-219	
Saldo incidentele baten en lasten	**1.639**	**520**	**140**	**50**

Financiële positie, ontwikkeling vermogenspositie

(x 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Algemene reserves	60.870	65.826	63.814	65.496	62.406	58.382
Bestemmingsreserves	28.584	21.437	19.272	18.615	17.304	16.593
resultaat	8.263	-1.269	2.277	-2.748	-3.902	-2.804
saldo	97.717	85.994	85.363	81.362	75.808	72.171

	31-12-2024	31-12-2025	31-12-2026	31-12-2027	31-12-2028	31-12-2029
Algemene reserves	56.306	66.108	64.368	66.266	70.572	70.557
Bestemmingsreserves	29.932	25.641	22.098	21.387	20.690	20.133
prognose resultaat	6.463	-1.590	1.962	4.306	-15	-1.016
saldo	92.701	90.159	88.428	91.959	91.247	89.674

Ombuigingen in de begroting, uit kadernota 2026

Nr	Omschrijving maatregel	Begroot 2027
1	Strategie investeringsagenda aanpassen, opbouwen vanaf 2028	1.600
2	Inspectiecyclus naar 4 jaarlijks (beheer openbare ruimte)	5
3	Beeld werklandschappen beheer openbare ruimte minimaal	150
4	Onkruidbestrijding	100
5	Uitv. groenbeleidsplan koppelen aan vervangingsmomenten (vervallen)	0
6	Ieder kind een boom stoppen	30
7	Fasering amendement MJOP	710
8	Openbaar vervoer, onderzoek spoorveiligheid	20
9	Beïnvloedbaar deel budget ruimtelijke ordening	20
10	Voorstudiebudget grondbeleid	38
11	1e uur bewegingsonderwijs, 25% vergoeden ipv 50%	135
12	Budget onderwijshuisvesting huren	40
13	Huishoudelijke Ondersteuning aanpassen (inclusief invoeren eigen bijdrage 2026)	500
14	Verlagen budget leerlingenvervoer	480
15	Samenwerken preventieve Wmo-investeringen	-
16	Beweging van individuele naar collectieve ondersteuning Wmo	60
17	Besparing op uitvoering openeinderegelingen sociaal domein	1.200
18	Inwonerinitiatieven	300
19	Gerealiseerde besparing i.v.m. nieuwe exploitatieovereenkomst sportfondsen	60
20	Verlagen budget uitbestede werkzaamheden musea (gerealiseerd)	26
21	Informatiepagina Kontakt, halveren	35
22	Vennootschapsbelasting (gerealiseerde besparing)	60
23	Vermindering uitvoeringskosten (gemeentelijke) organisatie	741
24	Efficientiemaatregelen	500
25	Besparing op huurkosten servicecentra	96
26	Verhoging leges op kostendekkend niveau	50
27	Verhogen OZB (4% in 2026 en nogmaals 4% in 2027, bovenop inflatie)	1.200
Totaal (*bedragen x 1.000 euro)*		8.156

Financiële positie, kengetallen

Financiële kengetallen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029	Begroting 2030
Netto schuldquote in %	92,4%	101,0%	110,2%	122,2%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen in %	84,1%	92,9%	102,6%	115,2%
Solvabiliteitsratio	21,8%	21,6%	20,7%	20,0%
Kengetal grondexploitatie	-1,0%	-0,9%	0,8%	2,2%
Structurele exploitatieruimte	1,1%	-1,1%	-2,3%	-1,4%
(Onbenutte) belastingcapaciteit woonlasten	114,0%	114,0%	114,0%	114,0%
Onbenutte belastingcapaciteit ozb in percentage van de inkomsten	1,3%	1,4%	1,4%	1,4%
Saldo van baten en lasten in percentage van de inkomsten	0,8%	-1,6%	-2,3%	-1,8%

Financiële kengetallen	Voldoende	Matig	Onvoldoende
Netto schuldquote in %	< 90%	90%-130%	>130%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle leningen in %	< 90%	90%-130%	>130%
Solvabiliteitsratio	> 30%	20%-30%	< 20%
Kengetal grondexploitatie	< 20%	20%-35%	>35%
Structurele exploitatieruimte	Begr en Mrj >0%	n.v.t.	Begr en Mrj <0%
(Onbenutte) belastingcapaciteit woonlasten	<95%	95-105%	>105%
Onbenutte belastingcapaciteit ozb in percentage van de inkomsten	>0%	n.v.t.	< 0%
Saldo van baten en lasten in percentage van de inkomsten	>0%	n.v.t.	< 0%

Korte vooruitblik septembercirculaire 2026

- Eind september is de definitieve versie van de septembercirculaire 2026 verschenen (na diverse correcties vanuit het rijk)
- Momenteel bevindt de doorrekening zich in de eindfase, morgen wordt het in het college behandeld
- Na afronding wordt het naar u toegestuurd
- Teneur van de septembercirculaire is gelijk aan de rijksbegroting: weinig nieuwe uitgaven met relatie tot de algemene uitkering, weinig aanvullende gemeentelijke middelen. Deels compensatie voor stijging van prijzen afgelopen half jaar, maar vooral ook nog nieuwe nadelen (mede door autonome ontwikkelingen zoals toename WOZ)

Vormgeving programma's & paragrafen 1/2

- De opbouw van programma's en paragrafen volgt de ingezette lijn van vorig jaar
  - Op basis van de DOD-systematiek
    1. **Wat is het Doel?**
    2. **Wat is daarbij Onzeker?**
    3. **Wat staat ons te Doen?**
  - Programma's zijn voorzien van kpi's

- Paragrafen, nieuwe indeling en nieuwe paragrafen
  - Ieder programma heeft op zijn minst 1 bijbehorende paragraaf
  - De paragrafen gaan in op verdere details van de programma's
  - De paragrafen zijn voorzien van kpi's

Vormgeving programma's & paragrafen 2/2

- Nieuw is de opmaak op basis van de nieuwe huisstijl
  - Als gevolg hiervan neemt wel het aantal pagina's toe, zoals al is opgemerkt
    - NB: hoewel het aantal pagina's hiermee verdubbelt, is de toelichtende tekst "slechts" met ongeveer 10% toegenomen. Hierin zit natuurlijk ook de toelichting op nieuwe onderwerpen die voortkomen uit het collegeprogramma.
  - Een kleine aanpassing van de huisstijl (iets kleiner lettertype) heeft al 10-20 pagina's opgeleverd

  - Met de nieuwe opmaak worden de documenten ook beter te ontsluiten

Afsluiting / vragen

